

Trưng bày Bảo vật quốc gia “Tập Sắc lệnh của Chủ tịch Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa năm 1945 - 1946”

Được Thủ tướng Chính phủ ký Quyết định công nhận là Bảo vật quốc gia vào ngày 22/12/2016, “Tập Sắc lệnh của Chủ tịch Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa năm 1945 - 1946” gồm 118 sắc lệnh, là những bản gốc duy nhất, được đánh máy trên nền chất liệu giấy, trong đó có một số sử dụng giấy dó, có chữ ký tươi cũng như bút tích của Chủ tịch Hồ Chí Minh và một số thành viên Chính phủ lâm thời.

Đây là Tập sắc lệnh có giá trị đặc biệt, liên quan đến nhiều sự kiện trọng đại của đất nước, gắn liền với thành quả của Cách mạng Tháng Tám và sự thành lập, hoạt động của Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Mỗi Sắc lệnh được ban hành là cơ sở, căn cứ, hành lang pháp lý quan trọng cho các bộ, ngành, các tổ chức, cá nhân thực hiện, ban hành những văn bản quy định, hướng dẫn phù hợp với điều kiện đất nước lúc bấy giờ. Mỗi Sắc lệnh còn mang những giá trị, ý nghĩa đặc biệt, minh chứng cho sự quyết tâm, sự chỉ đạo với những quyết sách đúng đắn, sát sao của Đảng và Chính phủ non trẻ nhằm xây dựng, củng cố chính quyền, khôi phục, phát triển kinh tế, tài chính, văn hóa, xã hội, an ninh, quốc phòng...; đảm bảo thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm là bảo toàn lãnh thổ, giành độc lập hoàn toàn và “kiến thiết quốc gia trên nền tảng dân chủ”, quản lý xã hội theo phương châm “kháng chiến kiến quốc”. Những Sắc lệnh này còn là những sử liệu quan trọng, phục vụ biên soạn hàng trăm cuốn sách có giá trị như: “Hồ Chí Minh toàn tập”, “Lịch sử Chính phủ Việt Nam”, “Lịch sử Quốc hội”...

Bắt đầu từ sự kiện trọng đại trong lịch sử dân tộc - ngày 02/9/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Chính phủ lâm thời đã làm Lễ ra mắt quốc dân tại Quảng trường Ba Đình, Hà Nội. Chủ tịch Hồ Chí Minh thay mặt Chính phủ lâm thời đọc Bản Tuyên ngôn Độc lập, trình trọng tuyên bố với quốc dân và thế giới: “Nước Việt Nam có quyền hưởng Tự do và Độc lập. Toàn thể dân tộc Việt Nam quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mạng và của cải để giữ vững quyền Tự do và Độc lập ấy”.

Ngày 03/9/1945, Chính phủ lâm thời đã họp phiên đầu tiên do Chủ tịch Hồ Chí Minh chủ tọa. Chính phủ đã thảo luận và tán thành 6 vấn đề cấp bách do Chủ tịch nêu ra là:

1. Phát động phong trào tăng gia sản xuất để chống nạn đói, mở ngay cuộc lạc quyền gạo để giúp đỡ người nghèo.
2. Mở chiến dịch chống nạn mù chữ.
3. Tổ chức càng sớm càng hay cuộc Tổng tuyển cử với chế độ phổ thông đầu phiếu, soạn thảo Hiến pháp dân chủ.
4. Mở chiến dịch giáo dục *cần, kiệm, liêm, chính* để bài trừ thói hư tật xấu của chế độ thực dân để lại.
5. Bỏ ngay thuế thân, thuế chợ, thuế đò, tuyệt đối cấm hút thuốc phiện.
6. Ra tuyên bố tự do tín ngưỡng và đoàn kết lương giáo.

Ngay sau đó, một loạt sắc lệnh thể hiện rõ nét những bước đi sáng suốt của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Chính phủ thể hiện 6 mục tiêu này.

Ngày 05/9/1945, Chính phủ ra Sắc lệnh số 05-SL ấn định Quốc kỳ Việt Nam có hình chữ nhật, bề rộng bằng hai phần ba bề dài, nền

màu đỏ tươi, ở giữa có sao năm cánh màu vàng tươi. Kèm theo đó là bản phụ định về kích thước cờ, mẫu sao, cách đặt sao.

Cùng ngày, Chính phủ ban hành Sắc lệnh tổ chức Quỹ Độc lập và phát động "Tuần lễ vàng" (từ 17-24/9/1945), đã quyên góp được 370 kg vàng và 20 triệu đồng cho ngân quỹ quốc gia.

Ngày 07/9/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh bãi bỏ thuế thân.

Ngày 08/9/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh thành lập Nha Bình dân học vụ để phụ trách việc chống nạn mù chữ trong cả nước.

Ngày 08/9/1945, Chính phủ ra Sắc lệnh mở cuộc Tổng tuyển cử để bầu Quốc dân đại hội (Quốc hội).

Ngày 10/9/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh số 23-SL cử ông Vĩnh Thụy (Bảo Đại) làm Cố vấn Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Ngày 20/9/1945, Chính phủ ra Sắc lệnh số 34-SL thành lập Ủy ban dự thảo Hiến pháp nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (gồm 7 người).

Ngày 22/9/1945, Chính phủ ra Sắc lệnh bãi bỏ thuế cho các môn bài có mức dưới 50 đồng, bãi bỏ thuế chợ, thuế xe đạp, thuế thổ trạch ở nông thôn.

Ngày 26/9/1945, Chính phủ ra Sắc lệnh số 39-SL lập Ủy ban dự thảo thể lệ Tổng tuyển cử (gồm 9 người). Sau đó, ngày 17/10/1945, Chính phủ ra Sắc lệnh số 51-SL quy định thể lệ Tổng tuyển cử, ấn định ngày 23/12/1945 sẽ mở cuộc Tổng tuyển cử trong toàn quốc.

Ngày 20/10/1945, Chính phủ ra Thông tư giảm tô 25% so với mức địa tô trước Cách mạng.

Ngày 26/10/1945, Chính phủ ra Nghị định giảm thuế ruộng 20% và miễn thuế hoàn toàn cho những vùng bị ngập lụt.

Ngày 08/11/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh kêu gọi toàn dân chống nạn đói, một trong những tai họa lớn và cấp bách. Trước đó, cuối tháng 9, Chủ tịch kêu gọi mọi người nhường cơm, sẻ áo và Người "xung phong làm trước, cứ mười ngày nhịn ăn một bữa đem gạo để cứu dân nghèo".

Ngày 22/11/1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh số 63-SL về tổ chức, quyền hạn, cách làm việc của Hội đồng Nhân dân và Ủy ban hành chính các cấp. Theo Sắc lệnh trên, chính quyền ở mỗi địa phương sẽ có 2 cơ quan: thay mặt cho dân là Hội đồng Nhân dân do phổ thông đầu phiếu bầu ra, vừa thay mặt cho dân vừa đại diện cho Chính phủ là Ủy ban hành chính do Hội đồng Nhân dân bầu ra.

Thực hiện Chỉ thị Kháng chiến, kiến quốc của Trung ương Đảng, ngày 31/12/1945, Chính phủ ra Sắc lệnh số 78-SL thành lập Ủy ban Nghiên cứu kế hoạch Kiến thiết của Chính phủ. Ủy ban gồm 41 thành viên đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Chính phủ, có nhiệm vụ nghiên cứu một kế hoạch thiết thực để kiến thiết đất nước về mặt kinh tế, tài chính, hành chính, xã hội, văn hóa và nghiên cứu những dự án kiến thiết khác...

Như vậy có thể thấy, ngay sau Ngày Độc lập, các thiết chế của Nhà nước được ban hành sớm và khá toàn diện. Đặc biệt, những chủ trương, chính sách phục hồi, chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho các tầng lớp Nhân dân được chú trọng, thực hiện hiệu quả, từ việc chống nạn đói, chống mù chữ, bãi bỏ những thói hư tật xấu, tệ nạn, bác bỏ sưu cao thuế nặng, đồng thời phát huy truyền thống đoàn kết, nhân nghĩa, tương thân tương ái, tự do tín ngưỡng, đoàn kết lương giáo... chứng tỏ bản chất, bản lĩnh và tầm nhìn xa rộng tất cả đều "vì Dân, vì Nước" của Nhà nước ta, đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu.

Nhân dịp kỷ niệm 72 năm Quốc khánh nước Cộng hòa XHCN Việt Nam, tổ chức triển lãm Bảo vật Quốc gia Tập 118 sắc lệnh một lần nữa khẳng định vị trí, vai trò của Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa trong việc củng cố chính quyền Nhà nước sau Cách mạng Tháng Tám và từng bước xây dựng Nhà nước kiểu mới ở nước ta - Nhà nước của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân. Đây cũng là dịp để các tầng lớp Nhân dân biết tới, tìm hiểu những di sản quý giá của cha ông trong dòng chảy lịch sử dân tộc, nhất là trong những giai đoạn đặc biệt, đầy cam go, thử thách; qua đó bồi đắp lòng yêu nước, niềm tự hào, ý thức trách nhiệm của mỗi cán bộ, đảng viên, mỗi người dân trong công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước hiện nay. ■

PHƯƠNG THỦY (t/h)